

Fördjupning: Språkdeprivation

10 november 2023

Stockholms Dövas Förening tillsammans med Dövas Kulturarv och Allmänna arvsfonden har producerat åtta informationsfilmer med dövtermer. Filmerna kan ses med svensk undertext. Språkdeprivation är den åttonde av de åtta dövtermerna.

Futsal VM i Brasilien inleds idag

10 november 2023

Foto: SDI

Idag spelar de svenska herrarna sin första match i Futsal VM mot Paraguay.

Sverige ska spela tre gruppspelsmatcher, men en är redan avgjord då Ghana lämnat walk over. Därmed har Sverige en vinst med 5-0. Idag spelas den första matchen mot Paraguay och på söndag spelas den andra mot Tjeckien.

Det svenska laget är rankade som etta inför mästerskapet. Egentligen rankades både Spanien och Italien högre än Sverige, men de deltar inte i VM. Dock deltar flera länder som inte blivit rankade, vilket gör att de inte ska underskattas. Den svenska truppen består av 20 personer, varav 12 spelare och åtta i staben.

Information om livesändning av matcherna samt resultat kan ses på Svensk Dövfutsals sociala medier samt Svenska Dövidrottsförbundets hemsida.

Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

Norska Statped får 20 miljoner för läromedelsproduktion

10 november 2023

Foto: Statped

Norska Statped motsvarar SPSM läromedel i Sverige och ansvarar för att utveckla undervisningsmaterial för blinda och teckenspråkiga barn i Norge. Statped har nu fått besked om att de får ett statligt anslag på 20 miljoner norska kronor som syftar till att stödja barn och unga med särskilt behov i deras skolundervisning. Trots detta anslag anser Norges Døveforbund att det är långt ifrån tillräckligt för att täcka bristen bland teckenspråkiga läromedel.

Teckenspråkläraren Gro Anette Vestre berättar för NRK att undervisningsmaterial på teckenspråk är viktigt för döva barn med teckenspråk som modersmål. Döva barn i Norge går ofta inkluderat och behöver teckenspråkiga läromedel i undervisningen. Idag är det, enligt informationssystemet för grundskolan, totalt 267 elever som får teckenspråkig undervisning i grundskolan. Det undervisningsmaterial som finns tillgängligt idag är till stor del föråldrat.

Nu har Statped beviljats 20 miljoner norska kronor genom statsbudgeten under två års tid för att förbättra situationen. Pengarna kommer att användas för att förbättra undervisningsmaterial för barn och unga med särskilt behov. Det kommer att möjliggöra att döva barn kan få nya läroböcker.

Till NRK berättar Elisabeth Frantzen Holte, intressepolitisk rådgivare i Norges Døveforbund, att de anser att 20 miljoner är otillräckligt eftersom det finns ett skrikande behov av att öka produktionen av teckenspråkigt material och läromedel. Hon menar att det finns för få anställda på Statped och därmed begränsade resurser för att skapa läroböcker och webbresurser för elever som använder norskt teckenspråk. "Det är svårt för teckenspråklärare att undervisa när de inte har fysiska läroböcker att använda," säger hon.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Storbritanniens första döva professor i dövstudier

10 november 2023

Foto: Cabaret of Dangerous Ideas, Edinburgh Fringe Festival

De trånga tågagnarna i Mumbai har blivit en mötesplats för döva människor under sina dagliga pendlingsresor. Denna sociala dynamik har dokumenterats av Annelies Kusters, som nyligen utnämndes till Storbritanniens första döva professor i dövstudier och teckenspråksstudier.

Tidigare hade Storbritannien bara ett tiotal hörande professorer inom området. Även om flera länder i Europa och USA redan har döva professorer som bedriver forskning inom dessa områden, menar Annelie att detta borde ha skett tidigare i Storbritannien.

Annelie, som har ägnat nästan 20 år åt att studera dövsamhällen runt om i världen, har nu utnämnts till professor i sociolingvistik vid Heriot-Watt University i Edinburgh. Detta är en befordran från hennes tidigare position som docent vid institutionen för språk och interkulturella studier.

Forskningen har tagit Annelie till olika delar av världen, inklusive Brasilien, Danmark, Frankrike, Ghana, Indien, Italien, Kenya och Surinam. I Ghana observerade Annelie både döva och hörande människor som använde ett lokalt teckenspråk för att kommunicera.

”Jag inser att jag är väldigt privilegierad som har kommit så här långt,” säger Annelie. ”Men jag står på axlarna av de döva föreläsare och forskare som utbildat mig – och jag uppmuntrar andra att stå på mina.” Annelie undervisades av döva föreläsare i Bristol år 2006, och en döv forskare handledde hennes doktorsavhandling.

I Mumbai studerade Annelie hur döva och hörande människor kommunicerar genom tecken och gester i tågagnarna. Hennes forskning visade att döva

passagerare använder de vagnar som är reserverade för personer med funktionsnedsättning som en viktig samlingsplats. Denna dynamik stärker banden inom Mumbais dövsamhälle och ökar medvetenheten om döva bland hörande resenärer.

Annelie är även projektledare för MobileDeaf, ett projekt som finansieras av Europeiska forskningsrådet och som syftar till att utforska hur döva från olika länder interagerar med varandra och anpassar sina teckenspråk för att underlätta kommunikation.

Heriot-Watt University är stolt över att ha Storbritanniens första döva professor inom dövstudier. Efter nästan 40 år av dövstudier, forskning och undervisning vid universitetet i Storbritannien är denna utnämning en viktig milstolpe, och den markerar en nödvändig utveckling inom området.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Undermåliga löner och arbetsvillkor för teckenspråkstolkar

10 november 2023

Foto: Isabel Engwall

Sveriges Teckenspråkstolkars Förening, STTF gör just nu en undersökning om hur tolkarnas vardag ser ut utifrån lön- och arbetsvillkorsperspektiv samt hur de generella åsikterna inom tolkkåren ser ut. En arbetsgrupp, bestående av Isabel Engwall och Pontus Fredhage har fått uppdraget att genomföra undersökningen.

Isabel berättar att inom 10 år kan döva tolkanvändare stå utan tolkar om inget förbättras gällande tolkarnas grundlön och arbetsvillkor. Isabel menar att man som

tolkanvändare har ett ansvar att lyfta fram de olika problemen kring tolkfrågor och att alla tolkbrukarråd har ett ansvar genom att bevaka och trycka på hos politikerna. Isabel själv är orolig över att antalet tolkar i framtiden ska minska, även om samma farhågor funnits tidigare.

Pontus är en nyutexaminerad tolk som fasar för undermåliga tolklöner. Tillsammans med Isabel har han gjort en undersökning som alla tolkar i hela Sverige har möjlighet till att svara på.

I dagsläget kan man redan se att faktorer som arbetserfarenhet, var man jobbar och vilken anställningsform man har är det som påverkar lönerna. Av alla hittills inkomna svar i undersökningen är den lägsta angivna månadslönen före en tolk 20 000 kr trots sex års arbetslivserfarenhet. En tolk som driver ett eget tolkföretag har den högsta lönen på 60 000 kr. Den genomsnittliga lönen för en tolk ligger på cirka 31 000 kr. Löneskillnaderna visar sig också vara ganska kraftiga mellan de olika regionerna men även mellan privatföretagare.

Pontus och Isabel ska presentera resultatet från den här undersökningen den 27 november i Stockholm på årets nätverksträff som fackförbundet Vision arrangerar. Till träffen är representanter från tolkcentraler, fackliga organisationer och intresseorganisationer inbjudna. De ska även redovisa resultatet vid STTF:s årsmöte i mars.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Frilanstolkarnas strejk påverkar döva studenter i Oslo

10 november 2023

Foto: Astrid Johanne Sørnes

Bristen på teckenspråkstolkar i Oslo har skapat svårigheter för döva studenter, och deras situation har blivit ännu svårare efter att

frilanstolkarna beslutade att sluta ta uppdrag den 14 oktober i protest för de låga lönerna. En av de drabbade studenterna är Petrine Olgeirsdottir, som kämpar för att få tillgång till nödvändiga teckenspråkstjänster under sin tränings- och coachningsutbildning.

Petrine är en döv student i Oslo, hon säger att bristen på teckenspråkstolkar har fått henne att känna sig isolerad och hindrad i sina studier. Hon har missat hälften av sina studier på grund av tolkbristen. Att arbeta tillsammans och kommunicera med sina medstudenter är något hon sällan har möjlighet att göra.

Frilanstolkarna, som tidigare täckte en stor del av tolkuppsdragen i Oslo, har beslutat att sluta ta uppdrag i ett försök att få bättre lönevillkor. Protesten har drabbat många döva studenter, inklusive Petrine, och har skapat ytterligare hinder för deras utbildning. Norska Dövförbundet stöder frilanstolkarnas krav på högre löner.

NAV, som ansvarar för tolktjänsten, intygar att protesten lett till att färre tolkuppsdrag kunnat täckas under oktober.

Norska Dövförbundet har aktivt försökt att delta i förhandlingar om statsbudgeten på Stortinget, men har stött på svårigheter eftersom de inte har kunnat få tillgång till tolkar. Tolkbristen har komplicerat förbundets arbete med att förhandla om de budgetfrågor som påverkar döva och teckenspråkiga samhällsmedlemmar.

Protesten har också fått konsekvenser för andra områden. På grund av tolkbristen har NRK, det norska public service-bolaget, tvingats avbryta sina teckenspråkiga nyhetssändningar. Detta har ytterligare påverkat döva samhällsmedlemmar.

Den 14 oktober gick uppemot tusen tolkar och tolkanvändare samman och demonstrerade i Oslo för att uppmärksamma situationen. Petrine hoppas att problemen snart kommer att lösas.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

12-åring döv dansmästare

10 november 2023

Foto: Jasyon O'Kane

Johran Dillinger, en 12-årig pojke från Invercargill, Nya Zeeland, är en inspirerande berättelse om beslutsamhet och passion. Född döv med underutvecklade armar i Kina, adopterades han av en fostermamma i Nya Zeeland. Hans fosterförälder, Richelle Waldron, blev permanent vårdgivare åt honom och hans två systrar.

Trots sina utmaningar har Johran följt sin dröm om att dansa. Hans fostermamma undervisar i dans, och när Johran såg sina systrar dansa, kände han en önskan att delta. Trots sina balansproblem har han fortsatt att dansa, vilket har hjälpt honom att förbättra sin balans, kroppsmedvetenhet och kärnstyrka.

Förutom underutvecklade armar har Johran också hörselnedsättning och bär två cochlea implantat, CI, fast den ena inte fungerar utmärkt. Han kommunicerar genom teckenspråk, tal och uttrycker även sig genom dans.

Han har nyligen blivit juniormästare vid New Zealand Boys Dancing Convention och dans har blivit en terapeutisk och kreativt utlopp för honom. Johran har ambitiösa mål för framtiden, inklusive att bli känd och känt i tidningarna.

Han är en del av de över 1200 personer i Nya Zeeland som drar nytta av organisationerna The Hearing House och Southern Cochlea Implant Programme, som arbetar med CI och andra tjänster. Organisationerna säger att Johran är ett exempel på hur beslutsamhet och stöd kan hjälpa individer att övervinna hinder och följa sina drömmar, oavsett deras funktionsnedsättningar.

Jade Osbeck & Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

You too, en unik teaterproduktion

10 november 2023

Foto: Riksteatern Crea

I en känslomässig resa som utforskar starka kvinnoporträtt, tar regissören Mindy Drapsa oss med på en resa genom det digitala teaterstycket "You too". Föreställningen är en samarbetsproduktion mellan Riksteatern Crea, International Visual Theatre och CinéSourds.

Med föreställningen vill produktionen erbjuda en tankeväckande upplevelse. Handlingen fokuserar på en digital intervju som den svenska journalisten Sara gör med Camille, ordförande i en fransk skyddsförening för kvinnor. Vad som ursprungligen var tänkt som ett samtal om våld i hemmet, utvecklas snabbt till en förtrolig diskussion om att leva i en destruktiv relation som medlem i en döv minoritet. Genom samtalet reflekterar Sara och Camille över konsekvenserna av den tystnadskultur som omger dövsamhället.

Ett centralt tema som uppkommer i samtalet är möjligheten att finna en väg ut ur en destruktiv relation. Hemligheter som varit djupt begravda kommer upp till ytan, och frågan om vem som är offret och vem som är förövaren blir alltmer komplex.

Föreställningen kommer att spelas på internationella tecken och kommer att vara tillgänglig digitalt, vilket gör att den kan upplevas över hela världen. Dessutom erbjuds flera föreställningstider för att passa olika tidszoner. Premiären är den 17 januari och den digitala spelperioden pågår under våren 2024. Föreställningen är 35 minuter lång och som Sara och Camille spelar Winona Guyon och Amina Ouahid. Manus är författat av Mia Modig och kostymdesign och scenografi är skapat av Tanja Honkanen.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Nytt dövblindprojekt hos NKCDB

10 november 2023

Foto: NKCDB

Nationellt kunskapscenter för dövblindfrågor, NKCDB, har initierat ett projekt som syftar till att förbättra stödet till personer med dövblindhet när de står inför kommunikationsförändringar. Linda Eriksson, pedagog hos NKCDB, berättar att personer som lever med dövblindhet upplever hinder och utmaningar när det gäller att kommunicera, få tillgång till information och röra sig fritt och säkert.

Med tiden försämras både synen och hörseln hos personer med dövblindhet, vilket kräver att de kontinuerligt måste anpassa och utveckla sina kommunikationsstrategier. Det kan innebära att de måste lära sig nya sätt att kommunicera, övergå från ett kommunikationssätt till ett annat, eller kombinera flera olika metoder. De kan även behöva använda hjälpmedel och dövblindtolkar för att underlätta kommunikationen.

En tidigare kartläggning utförd av NKCDB visade att många yrkespersoner inom habilitering och rehabilitering har svårt att erbjuda adekvat stöd till personer med dövblindhet när det handlar om att förändra deras kommunikationssätt.

I somras genomförde NKCDB intervjuer med 20 personer som lever med dövblindhet för att höra om deras erfarenheter och de stödbehov de har när det gäller att anpassa sitt kommunikationssätt, samt vad de önskar att få för stöd. Under november och december kommer projektet att fortsätta med intervjuer, denna gång med yrkespersoner som arbetar inom habilitering och rehabilitering, inklusive regionernas dövblindteam. Dessa intervjuer kommer att belysa de stödbehov som professionella ser hos personer med dövblindhet och de utmaningar som kan uppstå när det gäller att erbjuda nödvändigt stöd vid kommunikationsförändringar.

Målet med projektet är att öka kunskapen om övergångsprocessen vid kommunikationsförändringar hos personer med förvärvad dövblindhet. Projektet kommer även att identifiera vilka stöd som behövs i denna process och vilka metoder och insatser som är avgörande för att stödja utvecklingen av individuella kommunikationsstrategier. Linda menar att projektet syftar till att ta fram riktlinjer för professionella för att förbättra det stöd som erbjuds vid

kommunikationsförändringar för personer med dövblindhet.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Teckenspråkig målgest i Elfsborg

10 november 2023

Foto: Bildbyrån

Per Frick, 31, spelar i Elfsborgs fotbollslag och har varit skadad en månad. I måndags den 30 oktober gjorde han comeback i det prestigefyllda mötet mot IFK Göteborg och gjorde under matchen ett mål. Pers målgest är en kärleksfull hälsning till sina två barn, Millie och Melwin. Med båda händerna formar han bokstaven "M" och sen gjorde han ILY-gesten (det amerikanska tecknet för I Love You) för att säga "Jag älskar dig". Pers dotter Millie är döv och de har använt teckenspråk sedan hon var liten. Genom denna målgest visar Per sitt stöd och kärlek till sina två barn. Pers gest uppskattas av hans barn och sambon Elina.

Per och hans Elfsborg spelade mot Degerfors igår söndag och fokus var då att säkra SM-guldet i fotbollen. Matchen slutade oavgjort och Elfsborg missade därmed chansen att säkra guldet. I stället avgörs vem som blir svenska mästare under nästa match mot Malmö FF på söndag den 12 november.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com